

Bc. Ondřej STOLIČKA, *Zásobování schwarzenberské domácnosti ve druhé polovině 17. století*, České Budějovice 2015 (= diplomová práce, Historický ústav, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 90 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Předkládaná diplomová práce Ondřeje Stoličky spojuje čtyři různá, přesto však příbuzná či blízká témata, jež spojuje autorův zájem o chod domácnosti Jana Adolfa I. ze Schwarzenberku a jeho manželky Marie Justiny ve druhé polovině 17. století. Prameny dochované v Rodinném archivu Schwarzenberků mu podle jeho slov neumožnily v dostatečné šíři rekonstruovat zásobování vídeňského rodového paláce. Rozhodl se proto využít písemnosti, na jejichž základě se postupně pokusil rekonstruovat skladbu služebnictva Jana Adolfa v letních měsících roku 1658, náklady na pobyt Marie Justiny v Praze ve stejném roce, zásobování její domácnosti v Třeboni roku 1673 a nakonec také zásobování schwarzenberského paláce ve Vídni na přelomu let 1677 a 1678. Uvedeným tématům také odpovídá členění předkládané diplomové práce.

Analýze studovaných pramenů autor předeslal obvyklý *Úvod*, věnovaný podobě práce, dochovaným pramenům, literatuře stejně jako kladeným otázkám. Autor zde prokázal, že zná základní domácí literaturu ke zvolenému tématu. Přesto mohl být jeho výklad v případě schwarzenberských kuchyňských účtů důkladnější. Kromě alespoň stručného diplomatického rozboru pramenů bych již na tomto místě nebo jinde v práci očekával jejich srovnání s jinými známými typy takových účtů, které by autorovi pomohlo prozradit více o jejich obsahu i vypovídací hodnotě. V této souvislosti citelně postrádám zejména odkaz na práci Bronislava Chocholáče o kuchyňských účtech Collaltů ze druhé poloviny 17. století.

Rovněž následující kapitola rekapitulující vývoj bádání o šlechtických dvorech se soustředí výhradně na české prostředí, přestože právě v tomto tématu česká historiografie čerpala a nadále čerpá podněty a inspirace ze zahraničí. Navíc rozčlenění všech autorem zmiňovaných prací, které v uplynulých třech desetiletích byly věnovány šlechtě, do tří směrů, považuji za velmi zjednodušující. Za velmi problematické považuji autorovo vymezení pojmů rezidence, resp. široký a úzký dvůr (s. 18-20).

Následující čtyři kapitoly jsou již věnovány rozborům dochovaných pramenů. Autor na jejich základě nejprve rekonstruoval podobu dvora Jana Adolfa I. ze Schwarzenberku v roce 1658 (rok přitom není v textu této kapitoly uveden!, postrádám ho zejména v jejím úvodu na s. 26). K jím provedené analýze nemám výhrady, citelně naopak postrádám srovnání zjištěné podoby dvora nejvyššího hofmistra arciknížete Leopolda Viléma se dvory jiných barokních

šlechticů, jimž literatura věnovala pozornost (tabulka č. 2 je decentně skryta v přílohách práce, aniž by s ní autor pracoval přímo v textu).

V dalších částech třetí kapitoly předkládané práce se autor věnoval zásobování potravinami do tří různých typů sídel – dvou městských paláců v Praze a Vídní a venkovské rezidenci v Třeboni. Rozbor pramenů stejně jako následná komparace způsobů zásobování zmíněných typů sídel ukázaly některé shodné rysy stejně jako rozdíly, s nimiž se museli vyrovnávat šlechtici i členové jejich dvora zodpovědní za zásobování domácnosti potravinami. Připomínky oponenta se týkají dvou oblastí. První opět představuje chybějící komparace s jinými výzkumy zejména barokní šlechty (např. studie B. Chocholáče o hostinách Collaltů). Druhá výtka směřuje k výkladu o almužnách vydávaných Marií Justinou ze Schwarzenberku v Praze na sklonku padesátých let 17. století. Je bezpochyby správné, že autor se tyto výdaje pokusil interpretovat v souvislosti s projevy barokní zbožnosti, ale právě proto měl více pozornosti upřít na práce věnované barokní Caritas (např. Tomáš Malý) a nekoncentrovat svůj výklad na mravokárné práce středověkých autorů.

Komparaci informací o zásobování vybraných schwarzenberských sídel by jistě prospělo, pokud by výklad doplňovaly vhodně zvolené grafy, které mnohdy dokáží číselné údaje a jejich vztahy vyjádřit lépe než samotný výklad. V této souvislosti podotýkám, že v tabulce č. 4 v přílohách předkládané práce by jednotlivé skupiny výdajů měly být uvedeny v českém jazyce. Drobné nedostatky lze najít také v jazykové stránce předkládané diplomové práce, jež se týkají zejména interpunkce, neopravených překlepů či chyb ve větné skladbě. Formální nedostatky se vyskytují rovněž v citacích v poznámkách pod čarou, zejména v psaní zkrácených citací.

Diplomová práce Ondřeje Stoličky přináší cenné údaje o zásobování vybraných schwarzenberských sídel v průběhu druhé poloviny 17. století. Práci by však jednoznačně prospělo srovnání s již povedenými výzkumy této tematiky minimálně v české historiografii. Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ještě stupněm **velmi dobře**.

Jindřichův Hradec, 26. srpen 2015

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.